

En memoria da Onna Maria Cavegn

Onna Maria Cavegn ei naschida ils 27 da februar 1922

Ses geniturs Duri Vigeli e Maria Marta Cavegn, che fagevan il pur, han tratg si ina famiglia da 10 af-fons, dils quals ella ei stada il sisavel affon.

Onna Maria ha gudiu in bien dacasa, denton ina fetg strentga educaziun religiosa. Quell'educaziun ha formau la veta dalla defuncta.

Tuts otg onns da scola ha Onna Maria frequentau a Rueras. Cuort temps suenter la finiziu dalla scola eis ella serendida ad Ursera per biebein in onn. Leu

eis ella segidada tier ina famiglia el tenercasa.

Tut ils onns suandonts tochen tier sia mort ha ella passentau en Tujetsch en sia casa paterna. Leu ha ei dau avunda laver e travaglia per ina giuvna plein forzas ed energia. Ella ha preferiu las lavurs ord casa. Il far fein, sco era il perver ils tiers manedels (cauras, pors, gaglinas) ein stai lavurs, allas qualas ella ei sededicada cun tgierp ed olma. Tier ils plaschers dalla defuncta s'udevan senz'auter era las numerosas flurs da tuttas sorts, ch'ella tgirava cun tut quitau. A contas vischinas dil vitg ch'ella ha fatg plaschers cun metter in matg flurs avon esch-casa.

El temps liber, ch'era da gliez temps fetg scarts ha ella cantau cun grond anim el cor baselgia da Rueras. Pli baul deva ei buca tontas uniuns sco ussa. Perquei era il cantar il pli bi passatemp ch'ej deva sper la strentga laver. L'Onna Maria raquintava stedi da quellas bialas uras ch'els passentavan leu. Beinenqual relaziun collegialas cun dunnas dil chor baselgia ch'ein pli tard maridadas naven, ha Onna Maria tgirau tochen sia mort.

Suenter la mort da siu bab 1965 e sia mumma 1968 eis ella restada vinavon en casa paterna ensemene cun sia sora Maria Barla e siu frar Duri.

Els treis han menau vinavon il puresser tochen 1992.

En quei connex lessel far menziun dil bien quitau ch'ils dus fargliuns han giu per sia sora Barla ch'ej stada sur pli liung temps malsavanaugh dalla gnarva. Quei ha custau alla defuncta bia quitaus, forza e notgs senza sien.

Dapi 1998, igl onn che siu frar Duri ei morts ei Onna Maria restada persula en sia casa a Rueras. Ella scheva denton adina, ch'ella seigi buca persula. Ella hagi massa sogns che gidien dil tschiel anora, sch'ei fetschi basegns.

Enteifer quei temps ei siu frar giuven, il Giachen segidaus e giu bien quitau da sia sora. Jeu less da cheu anora engraziar ad el grondamein per ils numerus survetschs fatgs ad ella.

Era ils vischins da Rueras han fatg bia bien alla defuncta ed adina puspei visitau ella.

Ils davos onns eis ei vegniu pli ruasseivel entuorn Onna Maria. Ella ha priu tut empau pli lev e gudiu a sesezza mintgaton in tec ruaus.

Cun siu spért allert ha ella persequitau cun interess il currir e passar ora el mund ellas novitads dalla televisiun e dalla gasetta romontscha.

Ella era critica e saveva buca acceptar e bia gadas era buca capir tgei che schabegi tut ora el mund.

Ina ferma cardientscha ei stada il fundament dalla veta dad Onna Maria tochen il pli davos. Ella ha sefidau da tuts temps sigl agid da Diu, ch'ella carezava da tut cor. Nus savein mo s'imaginar contas oraziuns ch'ella ha fatg per nus tuts. «Tuts san duvrar l'oraziun», s'heva ella adina.

En sia liunga veta ha Onna Maria buca fatg bia enconuschentschas cun miedis e spitals. Ins astga bein dir ch'ella hagi giu ina sanadad da fier.

Avon in miez onn ha ina maligna malsogna sfurzau Onna Maria da serender en spital. Ella veva beiri sentiu avon enzatgei mo zuppentau vi tut. Ella scheva magari «quei vegn lu aunc baul avunda alla glisch».

Quella malsogna ha sfurzau la defuncta da serender en casa da vegls s. Vigeli a Sedrun, nua ch'ella ei s'integrada spert, era cuntenza ed ha gudiu in pèr bials meins. Las forzas han denton spert schau suenter. Il davos meins ha ella supportau cun exemplarica pazienza tut ils mals, senza inagada selamentar e mantenui siu bien humor tochen il davos.

L'Onna Maria ei buca stada ina dunna da grondas caneras. Ella era ina dunna da siu fatg, ei vivida en sempladad, el zuppau, era ina dunna fetg cuntenta e da bien cor che ha fatg a nus bia plaschers e survetschs. Onna Maria ei stada fetg engrazieivla per tut e selamentava mai. Ella veva denton era sias ideas. Leu deva ei nuot da midar. Cun ella che haveva ina fetg buna memoria ha ins saviu menar bia buns discours.

Per finir in pèr citats ch'jeu hai udiu bia gadas. Sch'ins dumandava co ei mondi scheva ella adina: «Ei fan bien e pli che bien» ni in auter, «cura ch'ei vegn surviu tut e pli che tut san ins bein esser cuntents».

Quei ei in bien attest per la buna tgira che Onna Maria ha astgau guder ella casa da vegls s. Vigeli. En num dalla defuncta engraziel fetg a tut il persunal digl asil ed a Vus tuttas e tuts che veis visitau e fatg dil bien ad ella duront sia veta.

L'Onna Maria ha schau anavos ina trucca plein scazis dil cor. Lein prender cun nus a casa empau da sia cardientscha, in tec da sia cuntentientscha, da sia buontad e survetscheivladad ed empau da sia sempladad e humilitonza.

Lein mantener Onna Maria en buna memoria.

Barla Cavegn